

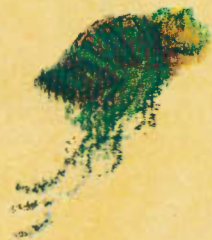
SPEJDER
JUL 1993

HOP LØPPE!

Af Anne Birgitte Villadsen
Illustreret af Morten Stern

Dengang Gud skabte alverdens dyr: elefanten, musen, tigeren, haren, solsorten, rødspætten - da skabte han også lopper.

En loppe er bare ca. 2 mm lille og ser ud, som om Gud egentlig havde tænkt, at den skulle have vinger, men så alligevel har fortrudt. Til gengæld fik loppen et par gode kraftige bagben, så den kunne udføre de mest forbavsede spring. Og da Guds fantasi ingen grænser kender, så skabte han både menneskelopper, hundelopper, fuglelopper, sandlopper, vandlopper og tanglopper.

Et helt loppemarked!

Et kort øjeblik havde Gud også spilopper i sin tanke. Men han blev enig med sig selv om, at de nok kom helt af sig selv.

Lopper af mange slags. Lopper, der hopper og kravler og klør og bider og helt bogstaveligt holder meget af mennesker og dyr.

Synes du, at det er lidt ligesom det begynder at krible over det hele? Og at lopper kunne det da have været lige meget med, for til hvilken nytte er det?

Så kunne du også spørge til hvilken nytte flodheste eller krokodiller er! Nej - nytte er heldigvis bare ikke Guds måde at tænke på. I hvert fald tænker han ikke som vi.

Vi gemmer loppen et øjeblik. For

inden du får loppens egen hemmelige julehistorie, skal vi lige omkring den julehistorie, du godt kender i forvejen, den med: Og det skete i de dage....

Du hører den hver eneste jul. Om den mægtige romerske kejser Augustus, der ville tælle folk, og om Josef og Maria, der rejste fra Nazaret i Galilæa til Davids by, Betlehem, fordi Josef var af Davids hus og slægt, og man skulle tælles det sted, ens slægt stammede fra. Og om barnet, der blev født og svøbt og lagt i en krybbe i en stald, fordi der ikke var nogen plads andre steder. Om hyrderne på marken, og om englenerne, der sang om den store glæde.

Du har helt sikkert også set billeder af det barn, der blev født i Betlehem. Ikke fotos naturligvis, for det var ikke opfundet dengang, men billeder af, hvordan nogen tror, at det nok har set ud - billeder som fortæller, at godt nok var Gud et barn juleaften, men han var også Gud og fred og glæde og nyt håb, hvor man mindst venter det.

Derfor smiler barnet selvfølgelig også.

Kan en nyfødt ikke smile rigtigt?

Er det bare mavekneb?

Så ved du alligevel ikke alt om lopper.

For som jeg har hørt loppens udgave af julehistorien fortalt, så skete der nemlig det, at mens Josef og Maria var på vej

fra Nazaret til Betlehem, og vejen var lang, og Josef gik, og Maria red på æslet, da kom ærkeenglen Gabriel, uden at nogen vidste det, ned fra Himlen for anden gang det år. Det var Gabriel, som havde overbragt Maria beskeden fra Gud om, at hun skulle føde barnet.

Man tør vel forestille sig, at det ikke havde været særligt populært blandt englenerne, at Gud havde truffet beslutningen om lade sig føde som et barn, og tilmed i en stald. De må have set på ham med forfærdelse malet i engleansigterne, da han meddelte dem nyheden og i øvrigt, hvad deres opgave var i den anledning. Englekor og himmelsk lovsang var de helt med på, men mente han virkelig det med stalden? En snavset og ulækker stald?

Det gjorde han. Gud tænker anderledes end både engle og mennesker. Så derfor havde Gabriel for egen regning og risiko taget turen til Betlehem for at se, om noget kunne gøres, når det nu ikke kunne være anderledes. Gabriel fejede gulvet, så hø og strå fæg om ørerne på ham, fjernede spindelvæv og jog mus ud. For tænk hvad der ville ske, hvis Maria fik øje på en mus! Kun oxen fik lov til at blive.

Og da Gabriel så havde bredt ren, gul og sommerduftende halm ud på gulvet, tænkte han:

HOP LOPPE!

- Godt! Nu skulle alt være klart.
Men det var bare ikke helt godt, for Gabriel havde overset en lille loppe, som sad i halmen og sov.

Og så skete der pludselig en hel masse, som der jo skulle i de dage. Barnet blev født og svøbt og lagt i en krybbe. Englene sang: -Fred på jord, fryd på jord, Jesusbarnet blandt os bor!

Og hyrderne skyndte sig til Betlehem for at se det, som var sket. Og selv om hyrderne gik med stille sind til barnet ind, så var det ikke anderledes end at ved al den myldren omkring i stalden, vågnede den lille loppe.

Den blev helt forskrækket, for den troede jo selvfølgelig, at der var nogen efter den, som sædvanligt. Den hoppede omkring i krybben, forsøgte at undslippe og til sidst, i aller sidste øjeblik, smuttede den ind i barnets øre.

- Tilgiv mig, hviskede den lille loppe gispende og hivende efter vejret, men jeg kan jo ikke andet. De slår mig ihjel, hvis de får fat i mig. Jeg forsvinder straks igen, Deres Himmelske Højhed, lad mig bare lige finde ud af hvordan.

Loppen så sig omkring og havde med det samme udtænkt en plan.

- Hør her, sagde den. Hvis jeg gør mig virkelig umage, og du ligger helt stille, så kunne jeg måske hoppe op på Josefs

hoved, og derfra til vinduet, og så ud.

- Hop bare, sagde Jesusbarnet, uden at nogen andre kunne høre det. Jeg skal nok ligge helt stille. Og så hoppede den lille loppe.

Men idet den tog afsæt og trak benene ind under sig til et mægtigt hop, kunne den ikke undgå at kilde barnet i øret. Og Jesusbarnet klukkede af latter.

Og Maria, som sad og så på barnet, smilede lykkeligt op til Josef og sagde:

- Se! Han smiler allerede!

Hvad Josef svarede, ved ingen.

Men måske så han loppen hoppe ud af vinduet, ud i det fri, ud under den dejlige blå himmel, hvor de gyldne stjerner blinkede. Og smilede. Som en kærlig hilsen fra Gud til alle mennesker om fred og glæde og nyt håb, hvor man mindst venter det.

ALVERDENS PIGESPEJDERE TIL KONFERENCE I DANMARK

Foto: Bent Sejersen

Nyborg Strand var fyldt til bristepunktet og summede af alverdens sprog, da 500 pigespejderledere fra 118 lande samledes til verdenskonference i juli. De skulle afstikke hovedlinjerne for de kommende 3 års arbejde.

I løbet af konferencens 10 dage blev der arbejdet hårdt og målbevidst, men der blev også tid til at synge og feste i farvestrålende nationaldragter og mange venskaber blev knyttet på tværs af landegrænser og sprog.

I forbindelse med verdenskonferencen mødtes unge fra hele verden til en international ungdomslejr lidt udenfor Nyborg, og på stranden lige udenfor conference-hotellet stablede en lille gruppe fynske spejdere en minilejr på benene.

Pigespejderne holder verdenskonference hvert 3. år. I 1990 var det i Singapo- re og om 3 år bliver det i Canada.

Også drengespejderne havde verdenskonference i år, den blev afholdt i Bangkok i Thailand.

DEN DAG DYRENE

Det første mærkelige der skete var, at hunden begyndte at hyle, tilsyneladende uden grund. Pludselig satte den sig op, lagde hovedet tilbage, og satte i et hyl der fik Christian og Mette til at se forskrækket på hinanden.

- Hold mund, Pedersen, skældte Christian.

Mette, som var på besøg sammen med sin mor, gned sig over armene. Christian kunne se at hun frøs, selv om der var ild i brændeovnen.

- Den vil ud, sagde hun.

Pedersen var en lille hund af ubestemmelig race. Normalt var den meget rolig, og gøede aldrig af fremmede der kom forbi ude på vejen, men nu fór den hen til døren og skrabede med poterne.

Da Christian rejste sig for at lukke den ud, kikkede han tilfældigvis over mod skoven, og så et lys, der lignede lyset fra en lommelygte? Pedersen pressede sig gennem dørsprækken, og styrtede afsted i retning af lyset.

Christian lukkede hurtigt døren igen og fik lyst til at dreje nøglen om. Hvorfor vidste han egentlig ikke.

Måske fordi de var alene. Mor og Far var kørt ind til byen for at købe ind sammen med Mettes mor.

Det var meningen, at Christian og Mette skulle ud og ride på ponyerne, det gjorde de altid når Mette var på besøg. Hun boede i byen, så hun kunne godt lide at komme ud på landet.

Selv om Christians forældre var skolelærere dyrkede de også lidt jord, og havde både får og høns, og et par grise.

- Hvad er der i vejen, Christian? spurgte Mette.

Det gav et sæt i ham da hun lagde en hånd på hans skulder.

- Ikke noget, mumlede Christian, - det er bare den dumme hund, den plejer aldrig at hyle sådan op.

- Hvad er det for et lys derovre? Mette pegede mod skoven.

Det havde været meget koldt om natten, helt ned til ti graders frost, men så var det pludselig slået om, og nu var der en enkelt grads varme. Mørkt og tåget var der udenfor. Jorden var sort, græsset visnet, blæsten fik trætoppene til at svinge, og det var rart at være inde. Det ville nok ikke

blive rigtigt lyst i dag.

- Nu bevæger det sig, sagde Mette, - lyset.

- Jeg ved ikke hvad det er, sagde Christian og blev pludselig irriteret. Hvad ragede det egentlig ham, om der gik nogen derovre med en lygte.

- Det er vel en der leder efter noget, mumlede Mette.

Christian satte sig ved bordet og kikkede ud gennem vinduet. Mette var blevet stående på samme plet. Christian kikkede væk, ned i bordet, rundt i stuen, hen til døren, men hele tiden var der noget der tvang hans blik i en ganske bestemt retning.

Skal jeg låse døren? tænkte han.

Hvad ville Mette tænke? Nu kom de andre nok også snart tilbage, de kunne vel ikke være så lang tid om at handle.

- Er det jeres får der går derovre? spurgte Mette.

Christian sprang op og fór hen til vinduet.

- Hvordan er de kommet ud? råbte han.

- Det ved jeg ikke, sagde Mette.

- Kom, sagde Christian og løb ud i

entreen, - vi må ud efter dem, jeg må have glemt at lukke ordentligt efter dem.

Christian kastede et blik mod skoven, da han løb over gårdspladsen. Lyset var der stadig. Og en skygge. Var det en mand der stod og lyste over mod dem med en stor lygte?

Han standsede chokeret da han kom ind i stalden. Ponyerne var væk, nogen havde lukket dem ud. Men også de to grise var forsvundet ... og hønsene.

- Hvad sker der, Christian? hviskede Mette.

Da hun sagde det var det som om noget af hans nervøsitet forsvandt. Han rankede sig, puffede til hende, og sagde:

- Vi må finde dem, kom.

- Skal vi ikke hellere vente til de andre kommer hjem? spurgte Mette og skævede over mod skoven, og den mørke skygge der bevægede sig fra side til side, stadig med lykten rettet mod dem.

- Jeg vil vide hvem det er, mumlede Christian.

De kunne se sporene efter dyrene på den anden side af vejen, ind over

pløjemarken, over mod skoven. Frosten var ikke gået af jorden endnu, kun det øverste lag var blødt. Der var tydelige spor efter hønsene og ponyerne.

- Fårene gik ind i skoven, sagde Mette.

- Det ved jeg godt, sagde Christian, lidt skarpt.

Han holdt hele tiden blikket rettet mod lyset, men det kom ikke nærmere, det blev hele tiden ved med at holde sig på samme afstand af dem, også da de kom ind på skovstien.

Det knagede i træernes grene, tuskemørket var næsten "fysisk" og vinden lå som et sejl der blafrede over deres hoveder, alligevel blev stilheden lidt efter lidt så intens, at det var umuligt at snakke sammen. De gik og lyttede til denne sære stilhed mens de ledte efter dyrenes spor.

- Skal vi ikke gå tilbage, hviskede Mette.

- Hvorfor hvisker du? spurgte Chri-

stian. Men hans stemme var så svag, at Mette ikke kunne høre den. Hun ville tage hans hånd, men han trak den til sig.

Lyset var hele tiden foran dem, og de fandt ud af, at hvis de bare fulgte lyset, så fulgte de også dyrenes spor. Her havde fårene været, der grisene, og ponyerne. Underligt var det.

Blev dyrene tiltrukket af lyset?

Ingen af dem vidste hvor lang tid der var gået, men de blev trætte. De fandt en træstub hvor de kunne sidde begge to. Her havde ingen af dem været før. Skoven var en anden skov.

DEN DAG DYRENE

Der var ingen spor at se her, uanset hvor meget de ledte i den retning lyset var. Nu så det også ud som om lyset var blevet svagere.

En eller anden vil lokke os væk, tænkte Christian.

Mærkeligt at han først fik den tanke nu, hvor de var kommet så langt ind i skoven.

Mette tog igen efter hans hånd, men han skyndte sig at gå foran hende.

En sindsyg person havde lukket dyrene ud, han havde gjort et eller andet ved dyrene, som han nu gjorde et eller andet ved dem.

Men hvad?

De kunne umuligt vende om, de blev nødt til at følge efter lyset foran dem, en gyngende dragende plet i det tætte mørke.

- De kan da ikke forsvinde i den blå luft, hviskede Mette.

Huden omkring hendes øjne var meget hvid. Han havde aldrig før set hende sådan.

- De må være her et sted, mumlede Christian.

De fandt hverken dyr eller spor. Men så blev lyset stærkere igen, som om den gale person med lykten ende-

lig var standset op, eller ...

- Han kommer, hviskede Mette og hendes ånde var mærkelig kold mod hans venstre øre.

Christian rettede sig op og så lige frem. Han ville ikke være bange, ikke nu, ikke her, bare fordi han ikke kunne forklare, hvad det var der skete.

De gik det ukendte i møde, og de så en skygge der blev større og større mellem de høje granstammer, men det var ikke et menneske, det var et dyr, en kronhjort... nu så de ganske tydeligt, at det var en kronhjort med et mægtigt gevir.

De dukkede sig for ikke at skræmme dyret. De smilede til hinanden og glemte pludselig alt andet.

Det mærkelige var, at kronhjorten ikke stak af, den blev stående med hovedet vendt mod dem. Selv da de listede nærmere blev den stående bomstille.

- Tror du ikke den kan være farlig, hviskede Mette.

- Nej, sagde Christian, - hvorfor skulle den være farlig, den er jo ikke bange.

Han rejste sig meget langsomt, det samme gjorde Mette.

Da de forsigtigt listede et skridt frem, standsede de igen, og det var pludselig som en stor og dejlig stilhed trådte ind i dem.

Kiddet lå under det store fyrretræs tætte grene. Det virkede så besynderligt på dem, at de ikke engang kunne snakke om det. Da de trak sig tilbage, og begyndte at gå hjemad, holdt de bare hinanden i hånden. Det var den mørkeste og koldeste tid på året, og de fattede ikke betydningen af det de havde set.

Endnu mere mærkeligt blev det da de nåede hjem og så, at ponyerne stod i stalden, at grisene var i deres bås, at fårene var i fårehuset, at hønsene gik og skrabede i savsmuldet, og at Pedersen som sædvanlig kom farende, mens den logrede vildt og glædesstrålende med halen.

Hvornår har du sidst været på vinterbesøg i skoven? Det er måske længe siden, og hvad er der også at se på? Det hele er pakket ned til bedre tider, og hvis det så ikke engang er snevejr, så ser det hele da dødt og kedeligt ud.

Det er ikke mange dyr vi ser. Under isen på skovsøen står fiskene stille, og de mange frøer, der plejer at færdes frem og tilbage mellem land og vand, sidder nu nede i dyndet på bunden. Deres kropstemperatur er sænket så meget, at de næsten ikke behøver at trække vejret. Den smule ilt de har brug for, optager de gennem huden.

Tudsen er heller ikke aktiv mere. Den sidder sikkert i et hulrum under jorden - måske sammen med dødsfjenden snogen, som også er kølet langt ned.

Følg sporene

Vinteren er nu alligevel en tid, hvor der sker en masse i skoven, og nu da bladene er væk, bliver de aktive dyr mere synlige. Det gælder naturligvis de store dyr, som sætter tydelige spor i sneen. Ved at følge sporene kan du få en god oplevelse, når du ser på, hvad dyret har foretaget sig. Har det spist og tabt noget - har det efterladt sine ekskrementer - eller er det endda selv blevet spist?

De dyr, der lever af planter - f.eks. mus, hare og rådyr, kan have svært ved at skaffe føde i den kolde tid. Derfor går det tit ud over unge træer og buske. Du kan sikkert finde steder, hvor der er gnavet i barken, eller hvor knopperne ser ud som var de klippet af med en saks. Så må du bruge din fantasi og komme med et rimeligt gæt på, hvad det er for et dyr, der har

været på besøg: Hvor højt oppe sidder mærkerne, og hvor store er tænderne, der satte dem?

Nogle steder, hvor der er nyplantede træer, har skovens folk sat dyrehegn op. Det er for at holde dyrene væk til de unge træer kan klare sig. Andre steder smører man knopperne med et stof, som hjortene ikke kan lide. Hvis du lugter til det, forstår du nok hvorfor.

Dyrenes ekskrementer er også gode til at fortælle. På størrelsen kan du igen komme med et bud på hvilket dyr, du er på sporet af, men vil du vide det helt bestemt, må du låne en bog om dyrespor på biblioteket.

Vinterbryllup

Også de helt små dyr er i gang. Vidste du f.eks., at der er en sommerfugl, der kun flyver her om vinteren. Det er frostmålerhannen, som flyver rundt i kulden for at finde den vingeløse hun. Hannerne er nemme at få øje på - specielt i skumringen, hvor de kan blive tiltrukket af de

udendørs lys. Hunnen er meget lille og uanselig. Den sidder på træerne og venter, men hvis du følger en han, er du måske heldig at komme til vinterbryllup.

Ud i det fri overvintrer en anden sommerfugl. Under bladdækket på jorden sidder citronsommerfuglen nærmest som stivfrosset og venter på foråret. I marts måned ser du den igen som en af de første, der flyver omkring.

Nu du er ved at rode i bladene, kan du gå lidt længere ned. Her finder du nemt nogle af de larver og maddiker, der ligger godt beskyttet mod frosten. Hvad det er for nogle kan være svært at se, men prøv at tage nogle af dem med hjem i et syltetøjsglas sammen med jord og blade. Hjemme i varmen vil du allerede i løbet af vinteren kunne se, hvilke insekter de udvikler sig til.

Fang et snefnug....

Måske er det i vinter, vi får en vinter med masser af sne. Så skulle du næsten prøve at se nærmere på et snefnug - og de flotte

Vinter i skoven

i læ, og lader det ligge her et stykke tid inden du tager det størknede aftryk af snefnugget med ind. Med lup - eller måske lysbilledapparat vil du se, hvor flot sådan et snefnug egentlig er. Bliver du rigtig skrap til at fange sne, kan du jo prøve en anden dag, når vind og temperatur er anderledes. Mon sneen så er bygget op på samme måde?

krystaller det består af. Det kan godt være svært, for de smelter jo så snart man rører ved dem, men med en lille smule forberedelse, er det nemt at lave et aftryk.

Du skal bruge en lysbilledramme med glas, en klar spraylak og en pincet.

Billedrammen lægger du i fryseren natten over, og så er du klar til at gå på jagt.

Når du skal fange et snefnug, tager du forsigtigt rammen med pincetten og sprøjter lak på glasset. Rammen lægges ud, og så venter du til et fnug falder på glasset. Når det er sket, flytter du glasset

Det gælder altså om at komme ud - selv om det tilsyneladende ser dødt og trist ud. Måske finder du noget af det, du har læst om her - og hvis du ikke gør, kan du regne med, at du ser noget helt andet, der er lige så spændende. Livet er nemlig altid igang - også om vinteren.

Nat med Theodor

Af Marianne Bro-Jørgensen
Illustreret af Ursula Seeberg

„**H**ov! Der var jeg nær røget ned af tønden“ tænkte museumsbamsen Theodor, da han vågnede med et spjæt. Der var bælgmørkt omkring ham, men efterhånden vendte hans øjne sig til det svage lys, og så blev han klar over, hvad det var, der havde vækket ham - nogen havde taget i døren ind til museet. Og museumsbamsen Theodor havde nu engang bestemt, at det var ham, der passede museet om natten, så han var slet ikke glad for, at han ikke vidste, hvad der gik for sig.

Nu var det jo ikke så ligetil, bare at gå efter lyden. Hvem ved, hvad det kunne være for grimme folk? Nå det lød nu som om, der var helt stille igen, så Theodor listede ud i forhallen - beredt på det værste. Klokken var lige ved at være 12, kunne han se på det store ur, og pludselig huskede han, at det var St. Theodors nat, og den nat havde han særlige pligter.

Han skulle gå rundt på museet, inden det blev lyst, og kigge i skabe-ne, lukke skuffer op og lette på kiste-lågene og lytte til de historier, der kom ud af dem, og som ingen - ikke engang museumsmenneskene kendte, før Theodor hviskede dem i øret. Nå, de fleste havde han nu hørt og givet videre, men der var da vist kom-

met et par stykker til siden sidst.

Han var lige ved at glemme lyden, der havde vækket ham, men det havde nu nok bare været en gæst, som havde taget fejl af dag og nat, og pludselig havde fået lyst til at komme på museum.

Theodor måtte hellere komme i gang med nattens opgaver.

Stenen

På vejen ind gennem museet stødte hans fod mod noget stort og hårdt, en kæmpesten, og Theodor bandede højt og klagede over sine ømme ben, men stenen, han havde sparket til, brød ind og sagde, om han straks ville holde op - det var en fin og hellig sten, han havde ramt, og den var ikke vant til at blive så hårdt tiltalt. Tværtimod havde menneskene altid nærmet sig den med fine sange og svajende dans.

„Menneskene havde selvfølgelig set, at jeg var noget særligt“, sagde stenen formanende til Theodor, „og de huggede med fine økser og mejslede runde gruber og riller i min overflade. Så lagde de smør, mælk og andre gode sager i de runde gruber og ønskede sig store ting - en søn næste gang deres kone skulle føde eller et godt høstår, og jeg forsøgte virkelig at gøre, hvad jeg kunne, og

det lykkedes da også tit, især takket være mine jordforbindelser.“

„Kan Du så ikke få mine tæer til at holde op med at gøre ondt?“ spurgte Theodor, men stenen mente ikke, den kunne beskæftige sig med sådanne nogle småting, og Theodor humpede fornærmet videre.

Skelettet

Han lettede på glaslåget til en ny kiste, der var blevet stillet ind, og straks hørte han en gammel mand sige: „Det var ikke for tidligt! Her har jeg ligget i flere måneder, og ingen har gidet interessere sig for mig og min historie. Men nu skal Du høre.“

Og så fortalte skelettet af den gamle mand fra Brokbakken.

„Jeg har altid boet ved den store flod. Her havde min slægt en gård med mange dyr, og rundt om os boede folk, som var i familie med os, de fleste af dem. Vi var alle sammen bønder og drev vores landbrug, som vi havde lært af de gamle.

Men det gik nu ikke lige godt altid. Jeg husker især en vinter for et par tusind år siden. Høsten havde været dårlig, efteråret meget vådt og koldt, og vinteren blev bare ved med kulde og sne. Der var næsten ikke mere korn i kornsiloen, og der var ikke meget af det røgede kød tilbage. Min kone havde ikke mere mælk til vores nyfødte pige, så hende lagde vi ud i skoven for at dø. Alle vi andre var trætte og grå af sult.

På et møde med de andre bønder

blev vi enige om, at guderne måtte være imod os, og skulle vi have en chance, måtte vi finde den rigtige gave at ofre til dem, så de undte os en

bedre sommer og høst.

Min nabo foreslog, at vi satte krukker af mad og øl ud i mosen, hvor gudernes tåger svævede rundt. Men

vi var flere, der mente, at det ikke var nok i vores ulykke. Det eneste, der virkelig kunne hjælpe, var at sende et menneske som offer til guderne, for

Nat med Theodor

at bede dem sende bedre tider, men hvem skulle det være? Vi sad alle og så ned, men vores tanker samledes om landsbyens ældste og rigeste bonde, og til sidst sagde han selv ordene, at han ville gå foran os til guderne.

Vi fik travlt med at forberede ham. Han fik et godt måltid grød - den bedste vi kunne skaffe fra de forskellige forråd. Så blev han raget og vasket, og så fik han den sidste drik af bærrene af sort natskygge, så han var bevidstløs, da vi strammede lædersnøren om halsen på ham, så han døde.

Om natten bar vi ham mellem os i et stort optog ud til mosen, hvor vi sænkede ham i det sorte vand, mens vi sang for at sende ham på ret vej, og for at skjule, at vi var temmelig bange for det uhyggelige sted. Det var før sket, at nogen for vild og omkom i mosen. Tågerne bølgede om os, da vi gik tilbage, og nogen syntes, de hørte den stakkels døde Wulf stønne bag sig, så vi skyndte os hjem og krøb ned under soveskindene. For øvrigt hjalp det på vejret og høsten næste sommer.“

„Sikke noget at finde på“, sagde Theodor, han var altid så snusfornuftig, så han skyndte sig at lægge glaslåget på den gamle bondes kiste. Der var jo også andre, der skulle have mulighed endnu i nat.

Skabet

Han kom forbi det blå skab og uden at tænke over det, lukkede han lågen op, og i det samme hviskede og tiskede det der indefra, det var helt umuligt, at forstå noget af det. Theodor tyssede på dem og var lige ved at lukke døren igen, men historierne pressede på indefra og ville gerne ud. „Så må I tage dem fra en ende af“, formandede Theodor, ellers kan jeg ikke finde ud af det.“

„Ja, så må jeg vist være først“, lød en dyb stemme. „Jeg er skabet! Jeg blev skabt til at glæde og fornøje. Både snedkeren og maleren fik besked af den unge herre på, at jeg skulle være elegant og med fine udskårne ornamenters. Forover skulle to små amoriner fortælle, at skabet var lavet for at glæde hans unge kone, som han holdt så meget af. Jeg blev sat i den fine stue med paneler i „min“ blå farve, og med smukke malerier på væggene.

Inde i mig havde snedkeren lavet knager, så husets frue kunne hænge sine fine silkekjoler og mandens broderede veste og jakker på plads. Jeg sugede meget menneskevarme, parfume og dansemusik til mig, jo det var dejlige år, og jeg blev meget beundret.

Men bedst som jeg stod der i mine egne tanker, kom der nye ejere på herregården, som sagde „Gud! se dog det

gamle umoderne skab med de grimme ornamenters og farver!“, og så varede det ikke længe, før jeg blev solgt til den højest bydende på auktion.

Det blev en bonde fra den nærliggende landsby. Han havde købt sin gård af herremanden, og nu ville hans kone gerne have det lidt pænt i den store stue. Sådan et fint blåt skab, syntes han, måtte lige være noget.

Han kørte mig hjem på en skrumpende arbejdsvogn, men det værste var nu alligevel, da vi kom til gården. Det viste sig, at ingen rum eller døre var høje nok til, at jeg kunne være der. Det generede desværre ikke min nye ejer. Han tog resolut en sav og savede den nederste af mit topstykke af. Så sømmede han den øverste del på skabet, og så kunne jeg lige være der. Jeg siger Dig, jeg følte mig, som om nogen havde klippet mig skaldet, og jeg stødte stadig hovedstykket mod loftet.

Der stod jeg i mange år i stadsestuen. Den blev kun varmet op, når der var stor fest, så jeg skal love for, at jeg frøs, selv om jeg var stuvet fuldt af gamle uldne klæder, der sandelig ikke blev brugt hver måned, og som lugtede af mølurt. Det var værst for min ryg op mod den kolde ydervæg. Havde jeg været et menneske, havde jeg gigt. Nu må jeg med skam melde, at hele min bagbeklædning gik i opløsning, men det så ingen, før huset

Nat med Theodor

skulle brækkes ned.

Så opdagede de, at jeg var „hul“ i ryggen, og manden i huset foreslog, at de brændte „det gamle skidt“, som han tillod sig at kalde mig. Men heldigvis kom der netop i de dage en sær karl til landsbyen, som sagde, at han gerne ville have mig, så skulle jeg på museum og have det godt på mine gamle dage - og det har jeg da også fået.

Men Du skulle nu have set mig i min ungdom, da var der anderledes stil over mig, dengang de små amatører endnu ikke havde tabt hovedet.“

Dukken

I stilheden lød det med ét med en lille bitte stemme inde fra skabet: „Hvor er min dukke?“ og da Theodor lukkede lågen op, så han et lille gennemsigtigt pigespøgelse kigge ud. Hun hviskede så stille, at det var helt svært at høre hende: „Jeg blev låst inde i skabet, sidst jeg var her for at lede efter min dukke, og nu har jeg siddet her bag støvsugeren med alle de store våde frakker foran i mange nætter. Kan Du ikke sige mig, hvor jeg kan finde min dukke?“

Theodor var ikke så interesseret i dukker, men han mente nu nok, han havde set nogle for nylig, hvis han bare kunne huske hvor. Men spøgelsespigen var allerede smuttet ud, og et øjeblik efter så han et svagt

genskær af hende henne ved vinduet, og det var som om en af dukkerne i skabet dér rørte sig ganske lidt.

„Der er hun“, sagde den lille stemme. „Jeg har savnet hende sådan, for jeg nåede ikke at få hende med, da jeg fik den slemme feber og kom på sygehuset her hos barber Dragheim. Jeg kan for resten heller ikke finde den seng, jeg lå i, til jeg døde af sygdommen, eller resten af sygehuset, men det var da her på Hjultorvet, det er jeg næsten sikker på. Min far var en af byens rigeste købmænd, og det var ham, der gav mig den fine dukke i julegave, men selv om jeg fik den bedste pleje i byen, da jeg blev syg, hjalp det ikke, og jeg så aldrig dukken mere i levende live.“

Se, alt det vidste Theodor ikke noget om, så kan forklare det lille spøgelse, at nu var der i hvert fald museum her, og her fortalte alle tingene historie til gæsterne om dagen og til ham om natten, så han skulle nok huske dukkens og pigens lille korte historie, selv om den var sørgelig, og fortælle den videre.

„Men nu kan jeg se på vinduerne, at det begynder at blive lyst. Så nu skal jeg hen og sove på min tønde. Vil Du ind i skabet igen eller hellere gå lidt rundt for Dig selv? Oppe ovenpå er der fine små senge og små skabe, som let kan åbnes igen, når Du skal ud.“

Spøgelset gled sagte op af trappen, og svagt kunne Theodor høre en skabslåge, der lukkede sig. Så sprang han selv op på sin tønde, lukkede øjnene og lod, som om han var en tøjbamse.

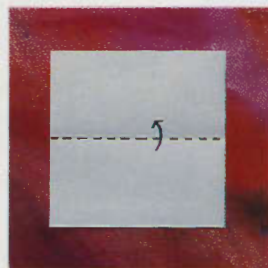

Fold papir- bygggeklodser

... uden brug af af lim og saks og saml dem til terninger, brikker, sjov indpakning, kugler, små bolde, øreclips, og... og ... og...

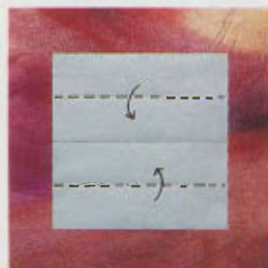
Tekst og idé: Karen Marie Fabricius
Foto: Mogens Carrebye

Sådan sætter du byggeklodserne sammen.

1 Fold...

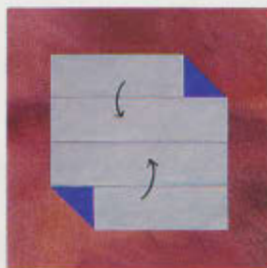
2 ...og fold ud igen.

3 Fold ind til midten.

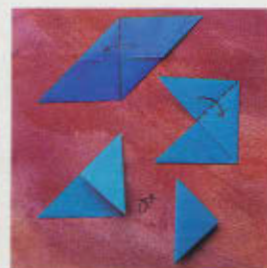
4 Fold ud igen.

5 Fold hjørnerne og fold ind til midten igen.

6 Fold og put ind under - så den „låses“.

7 Fold på midten. Fold spidsen. Vend og fold den anden spids ligesådan. Nu har du en færdig papirbyggeklods.

Plejer du utålmodigt at flå og rive papiret af dine velforføjte julegaver? I år skal papiret behandles med forsigtighed, så det kan bruges til at folde origamibyggeklodser af.

Du skal klippe mange stykker helt ens, kvadratisk papir (eks. 7,5 x 7,5 cm eller større), gerne i forskellige mønstre. Du kan købe færdigskåret origamipapir i nogle papirbutikker, hobbyforretninger eller boghandeler.

Her er nogle regler, der skal følges for at få et godt resultat:

- Fold på et fast og glat underlag
- Fold skarpt
- Fold nøjagtigt
- Pas på du ikke kommer til at spejlvende

Måske må du vride hjernen lidt for at samle byggeklodserne... få hjælp af familien, hvis det er for svært for dig.

Familien kan også hjælpe med at folde papirbyggeklodserne, så får I hurtigere nok til at kunne lave de større ting.

Rigtig god fornøjelse!

Sådan sætter du byggeklodserne sammen.

Med 3 kan du lave en „mangekant“, der kan bruges til gaveindpakning, terning, jongleringsbold, pynt, den er også fin som beholder til tørrede rosenblade eller lavendel.

Med 6 byggeklodser kan du lave en terning, der kan bruges som æske mm.

8 Lav 2 byggeklodser. Saml ved at putte en spids i lommen og den anden spids i den anden lomme.

9 Vend og gør det samme med de andre spidser. Brikken er færdig.

10 Sæt spidser i lommen og „lås“ med den sidste spids, så får du en pyramide

11 Vend og gør det samme med spidserne på den anden side. Trekanten er færdig.

12 Start med 5 byggeklodser og lav 2 sammenhængende „pyramider“. Sæt dem sammen så de laver en terning. Luk med den 6. brik.

Nordhimlen d. 24. dec. 1993

Tekst: Jens Nielsen

N a t t e

Alle mennesker, der ser op mod en stjerneklar nattehimmel, bliver let grebet af en blanding af begejstring og forundring over det store og uendelige verdensrum. Stjernerne lyser og blinker, danner smukke mønstre. Og hver stjerne er forskellig fra alle de andre stjerner i stjernevrirnen.

Hvis man prøver at lære lidt mere om stjernehimlen - finder ud af, hvilke stjernebilleder man kan se, undersøger hvor man kan finde planeterne osv. - så opdager man let, at det er med fænomenerne på nattehimlen som med de fleste mennesker, de vinder ved nærmere bekendtskab.

Her kan du læse lidt om de stjerner, du kan se omkring juletid.

Stjernebillederne

Begyndelsen på en god tur i nattehimmels mange oplevelser starter hjemme ved skrivebordet! Før man går ud, skal man

have lært de vigtigste stjernebilleder at kende. Det er slet ikke svært - mange stjernebilleder ligner faktisk deres navne.

Karlsvognen kaldes også for Storebjørn. Karlsvognen er et nordisk navn. Et af Odins mange navne var Karl. Karlsvognen er altid på himlen, sommer og vinter.

Lillebjørn og Dragen ses over Karlsvognen. Halespidsen i Lille Bjørn er Nordstjernen. Nordstjernen findes ved at forlænge stykket mellem de to bagerste hjul i Karlsvognen 5 gange.

Cassiopeia ses på himlen som et W. Om vinteren står Cassiopeia lige over hovedet

på os. Cassiopeia findes ud fra Karlsvognen og Nordstjernen som vist.

Perseus, Andromeda og Pegasus. I den græske mytologi hører Cassiopeia, Perseus, Andromeda og Pegasus sammen. Også på stjernehimlen ses de sammen. Find først Cassiopeia. Lidt herunder ses de tre stjernebilleder. Pegasus ses lettest som „Pegasusfirkanten“.

Svanen er let at kende, den flyver midt i Mælkevejen. Svanen ligger modsat såvel Karlsvognen som Cassiopeia i forhold til Nordstjernen. Men du skal ikke være alt for sent ude om aftenen for at se Svanen ved juletid.

Sydhimlen d. 24. dec. 1993

h i m l e n

Løven findes under Karlsvognen. Den er let at kende, billedet ligner faktisk en liggende løve. Men måske synes du snarere, at **Løven** ligner et omvendt spørgsmålstegn. Ved juletid skal du ud sent om aftenen for at se **Løven** på østhimlen.

Orion er vinterens flotteste stjernebillede. Det står på den sydlige del af himlen. Orion er en jæger, der jagter **Tyren**.

Tyren er åbenbart ramt i øjet, for den kraftige stjerne, **Aldebaran**, er rødlig, og kaldes tyrens røde øje.

Syvstjernen (også kaldet **Plejaderne**) består af hel hob stjerner. Otte af disse

kan ses med det blotte øje. **Syvstjernen** findes i forlængelse af Orions bælte.

Forlænger du Orions bælte i modsat retning finder du **Sirius**, der er himlens klarste stjerne.

Tvillingerne er de to klare stjerner **Castor** og **Pollux**. De findes mellem **Løven** og **Orion**.

Kusken befinder sig lige over **Orion**. Stjernebilledet danner en 5-kant, med den klare stjerne **Capella** øverst.

Stjernerne

Stjernerne står i faste billeder på stjernehimlen. Stjernerne er sole, som er meget langt borte. Man kan se, at stjernerne "blinker" - det er fordi lyset, på dets lange vej ned til os bliver forstyrret af noget mørkt stof i verdensrummet.

Stjernerne har forskellige størrelser og farver. De kraftigste stjerner er tættest på os. Vi kan med det blotte øje kun se nogle få tusinde stjerner. Men med kikkert vokser antallet til millioner.

De forskellige farver hos stjernerne skyldes stjernernes forskellige temperaturer. De røde stjerner er de koldeste (ca. 3000 °C) og de blå/hvide er de varmeste (ca. 20000 °C) - ligesom hvidglødende metal er varmere end rødglødende metal.

Se f.eks. på stjernebilledet **Orion** med den røde stjerne **Betelgeuze** og den blåhvide **Rigel**.

Planeterne

I modsætning til stjernerne (der står i faste stjernebilleder) vil planeterne bevæge sig langsomt rundt i stjernebillederne. Ordet „plana” er græsk, og betyder at vandre eller at flakke.

Forklaringen er, at planeterne på samme måde som jorden bevæger sig rundt om solen i store cirkellignende baner. Jordens og planeterne baner omkring solen ligger i næsten samme plan, blot er afstandene til solen og omløbstiden forskellig fra planet til planet.

I forhold til stjernerne er planeterne ikke langt borte, faktisk har vi mennesker allerede haft rumsonder på besøg hos de fleste planeter.

Fra jorden kan vi let se ud til de nærmeste planeter med det blotte øje. Vi skal blot vide, hvor vi leder efter dem.

Med det blotte øje kan man se Merkur, Venus, Mars, Jupiter og Saturn. Og af disse er specielt Venus, Mars og Jupiter lette at se, fordi de i lysstyrke er kraftigere end de allerfleste stjerner.

Planeterne bevæger sig som nævnt i bestemte baner rundt om solen. Dvs. at planeterne på stjernehimlen skal findes i nærheden af solens bane på himlen (denne bane kaldes ekliptika).

Om dagen kan man let finde ekliptika på himlen. Det er solens bane fra øst, højt på himlen i syd, og ned i vest.

Om natten skal man blot huske, hvor solen bevæger sig. Planeterne bane følger meget tæt på solens bane.

Hvordan kan man kende planeterne?

For det første er de så tæt på jorden, at deres lys (egentlig refleksion af solens lys) ikke bliver forstyrret. Dvs. planeterne „blinker” ikke.

Dernæst har de nogle særlige kendetegn:

Venus

Venus er meget klar og kraftig i lysstyrke. Den befinder sig tæt ved solen, og det betyder, at Venus ses på himlen lige efter solnedgang i vest (som aftenstjerne), eller lige før solopgang i øst (som morgenstjerne).

Mars

Mars er lidt rødlig, og kaldes derfor den røde planet. I lysstyrke svarer den til de kraftige stjerner.

Jupiter

Jupiter er meget stor og kraftig i lysstyrke. Den kan i størrelse let forveksles med Venus. Men den er længere væk fra solen end vi (dvs. Jorden), og kan derfor ofte ses i længere tid om natten.

Planterne kan ikke ses hver nat. I lange perioder vil de være fremme om dagen, og er derfor ikke synlige, fordi sollyset gør himlen blå. I andre perioder er planeterne på den anden side af solen, og derfor heller ikke synlige. Omkring juletid 1993 er den eneste planet, der kan ses på himlen, Jupiter, men den står først op i sydøst ved 4 tiden om morgenen.

I mange aviser fortælles der om, hvilke planeter, der kan ses den næste måned. Og her må man så følge med.

Gå ud og oplev det hele

Når du skal ud og opleve stjernehimlen på en god skyfri aften, vil du få brug for et par enkelte hjælpemidler.

Et godt stjernekort kan købes hos boghandlerne. Stjernekortet kan drejes ind på dato og klokkeslet.

Medbring desuden en rød cykellygte. Den vil ikke blænde dig så meget som en almindelig lommelygte.

Sørg for at stille dig langt væk fra gadelygter og andet lys, der ødelægger dit nattesyn.

Du vil opdage, at du meget hurtigt finder de første 10 stjernebilleder. Og når du en gang har fundet dem, vil du altid herefter lige kigge efter og hilse på dem, når du er ude om natten. Men det vil forbavse mig, om du stopper din søgen på stjernehimlen ved de første 10 stjernebilleder.

Hvis du vil læse mere, kan du måske nå at ønske dig en astronomibog i julegave eller gå på biblioteket. Gode titler er: Stjernehimlen af Henry Nørgaard, Høst & Søn 1989 og Stjernerne fortæller af Lars Skriver Svendsen, Borgen 1989, men der er mange andre.

K O G L E R I E R

Idé: Ruth Jønsson, Grethe Rahn og Sigrid Harste Foto: Mogens Carrebye

Hav altid øjnene åbne, når du går en tur i skoven og en pose i lommen. Så kan du nemlig samle og tørre naturmaterialer til de herligste koglefigurer.

Du kan f.eks. samle kogler, bog, agern, hasselnødder og valnødder. De kan bruges til krop og hoveder. Røde jødekirse-

bær, judaspenge, kogleskæl, små tørrede lådne blade og dun kan bruges til huer, hatte, ører og kraver.

Nissehuer laves af rødt felt. Ansigter kan du male på med hobbymaling i rødt, hvidt og sort. Lim figurerne med en klar lim, der klæber godt.

Anbring figurerne på små flade sten

eller grenstykker, der er savet igennem. Hvis du laver flere figurer, bliver det rigtig flot, hvis du laver et landskab til dem af mos, lav, trærødder, barkstykker og tørrede blade

VAND ER LIV!

Halvdelen af Jordens befolkning mangler ordentligt drikkevand. Mange steder i Afrika er situationen særlig alvorlig. Derfor vil Dansk UNICEF Komite de næste fem år hjælpe 200 landsbyer i to fattige landdistrikter i det sydøstlige Ghana med at få brønde og vandpumper.

Det røde støv bliver hængende i luften, da UNICEF-bilen en morgen gør holdt i landsbyen Aboaboso, som ligger i regnskoven ca. 200 km nord for Ghanas hovedstad, Accra. Det er sidst i marts, og tørtiden er ved at være forbi. Det er den sværeste tid på året, fordi der næsten ikke er noget vand.

Ved skolen står inspektøren og tre lærere og venter på os. De begynder hurtigt at fortælle om den hvirvelstorm, som netop har revet taget af skolen. Det må repareres inden regnen kommer, ellers bliver skolens lerklinede vægge og skolebordene ødelagt. Værktøjet ligget klar, men der mangler tagplader.

Klokken er halv otte. Skoledagen skal snart begynde. De første børn er allerede kommet. Nogen står nysgerrigt og kigger på os.

Så dukker en stor flok børn op på en af de små stier og løber hen mod skolen. De råber i munden på hinanden. Flere børn kommer til. Det er, som om de pludselig myldrer ud fra skoven. Snart er det umuligt at få ørenlyd.

„Stille!“ råber inspektøren og tysser med sin pegefinger.

I løbet af et øjeblik falder børnene til ro. De stiller op på den lille plads foran den ødelagte skolebygning og synger nationalsangen.

„Lad os så høre, hvad det er, I har at fortælle,“ siger inspektøren og kalder en af drengene frem.

„Der er ikke mere vand i vandhullet!“.

Drengens høje, oprørte stemme giver anledning til hvisken og mumlen mellem de andre børn. En prøver at fortælle, at hun ikke har fået morgenmad, fordi der ikke var vand til grøden. Andre siger, at de ikke er blevet vasket.

Efter en hurtig rådslagning beslutter inspektøren og lærerne, at alle skal begive sig ned til vandhullet for at se, hvor slemt det står til. Da det lange optog når frem, står kvinderne i grupper og snakker sammen med tomme spande og fade foran sig. Nogle kvinder holder små børn i hånden eller bærer dem i et klæde på ryggen. Landbyhøvdingen er der også i sin farvestrålende dragt. Han sidder i skyggen og taler med mændene.

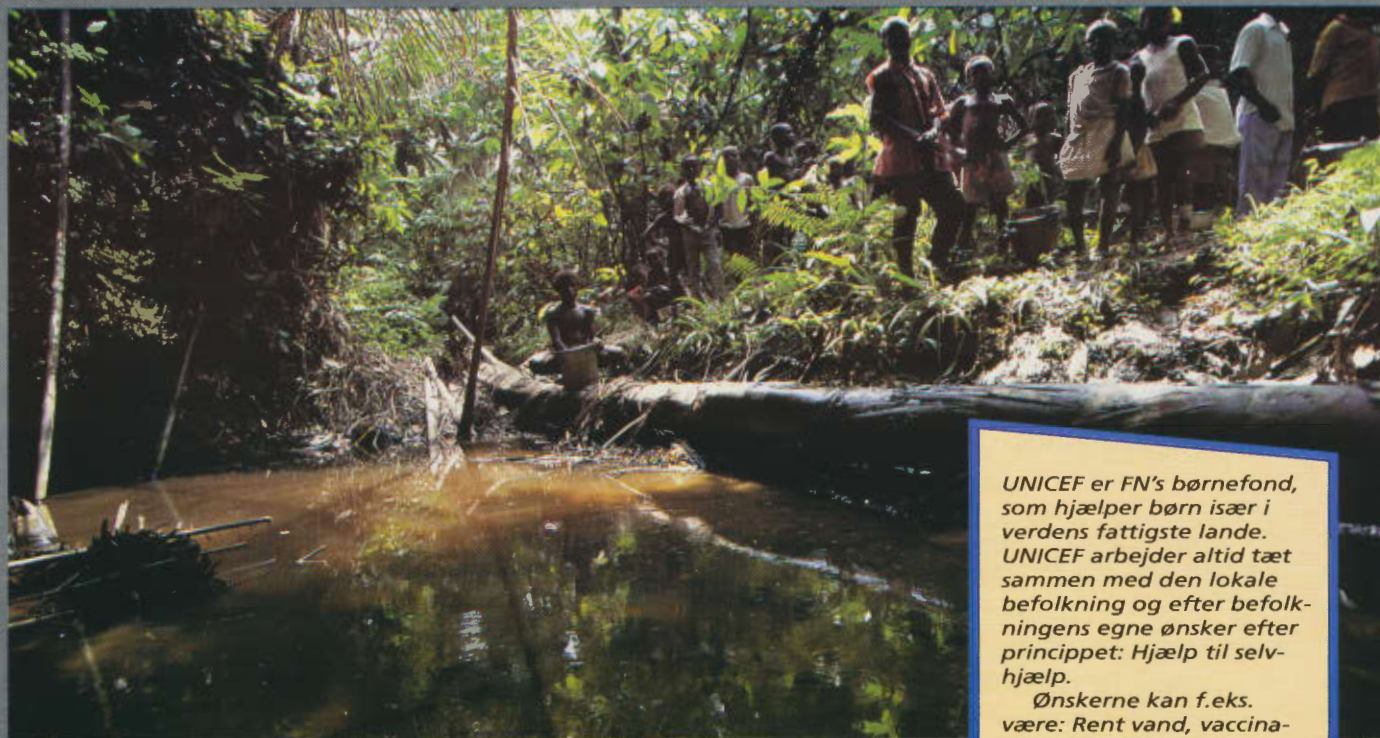
Vandhullet er fuldstændigt udtørret. Der er ikke en dråbe tilbage. Situationen er alvorlig.

Hvad skal de stille op?

„Der er stadig vand i kilden ved det store træ,“ siger en af mændene pludselig. „Jeg drak af det, da jeg var på jagt i morges.“

„Men der er mindst ti kilometer til det store træ,“ siger høvdingen opgivende. „Hvordan skal vi nå at gøre markerne klar før regnen kommer, hvis vi skal bruge hele dagen på at hente vand?“

„Vand kan vi ikke undvære,“ siger en kvinde og løfter sin spand i vejret. „Uden vand dør vi.“

Der snakkes og diskuteres. Pludselig lyser ansigtet op på en af lærerne.

„Lad os sende børnene efter vand,“ foreslår han.

„De skal gå i skole!“ protesterer nogle.

„Skolen må holdes lukket nogle uger. Vi er tvunget til det,“ siger høvdingen lidt efter. Han rejser sig og taler til forsamlingen. „Indtil regnen kommer, må vi hver dag sende børnene af sted til kilden efter vand.“

Stemningen stiger, så snart han har talt. De første børn har allerede taget et fad eller en spand. På en lang række begynder den barfodede børneflokk at sno

sig ad stien ind gennem skoven. Under jubel og takfaste håndklap forsvinder de ud af syne.

Først da eftermiddagssolen sender sine varme stråler ned over skoven, vender børnene tilbage. Sveden løber ned ad deres ansigter. Den enorme tromme på festpladsen sender sit budskab ud over landsbyen:

Børnene er kommet med vandet!
Vand er liv!

Aboaboso er nu med i Dansk UNICEF Komites vandprojekt. I 1994 får landsbyen sin første brønd.

UNICEF er FN's børnefond, som hjælper børn især i verdens fattigste lande. UNICEF arbejder altid tæt sammen med den lokale befolkning og efter befolkningens egne ønsker efter princippet: Hjælp til selvhjælp.

Ønskerne kan f.eks. være: Rent vand, vaccinationer, sundhedsundervisning af kvinder, udstyr til skoler, uddannelse af sundhedsplejersker og lærere m.m.

UNICEF sender også katastrofehjælp som medicin, mad, tæpper og telte til områder ramt af krig eller naturkatastrofer.

Alle spejderkorpserne i Danmark er - sammen med en lang række andre organisationer - med i Dansk UNICEF Komite og er derfor med til at skaffe penge til vandprojektet i Ghana.

Du kan få mere at vide om vandprojektet i Ghana hos Dansk UNICEF Komite, Billedvej 8, 2100 København Ø. Tlf. 39 29 51 11.

Skoven er alt for stille...

Gry pakkede sirligt de sidste ting i rygsækken. Joh, det var der allsammen. Det kribiede i maven. Det var første gang hun skulle på tur til Sverige. 6 dage på en ødegård - langt uden for lov og ret. Ingen strøm, ingen vandhaner, ingen varme...

- Gry, kommer du så - de andre venter, råbte hendes mor.

- Ja, ja, mumlede Gry og tænkte et øjeblik på at tage et spejl med... nej, de andre ville grine af hende.

Det korte stritte hår stod lige op i luften, godt smurt ind i gele. Nå! - det måtte holde så længe, det kunne. Hun kiggede en ekstra gang i spejlet, smilede til sine egne grågrønne øjne, rettede på spejdetørklædet og bæltet, purrede op i det stritte hår. Hun kendte da dem, der så værre ud.

På stationen stod de alle sammen. Forventningsfulde og med masser af godt humør. Der blev vinket farvel, og omsider var forældrene ude af syne. De var på vej! En lang togrejse!

Gry puffede til Anja, som læste i et Anders And blad.

- Jeg kan altså ikke fordrage ham, sagde hun og stirrede stift hen mod to drenge, som var i krig med at åbne en juice.

- Hvem, spurgte Anja og fniste.

- Mikkell, selvfølgelig... ikke efter det

han gjorde i tirsdags.

- Hvad gjorde han, hviskede Anja hemmelighedsfuldt.

Gry sank en klump. - Han... han kom en stor, fed, ulækker, behåret, langbenet edderkop i min lomme. Et grydelåg, det er hvad han er. Et stort, dumt, barnligt grydelåg, uden håndtag.

Anja råbte AAAADDD, og drengene fik øje på dem. Mikkell hviskede noget til Martin, som nærmest eksploderede af grin. Gry vendte siden til, lukkede øjnene og lod, som om hun ville sove. Der var lang vej til Sverige, og Mikkell behøvede hun ikke ha' noget med at gøre. Hun ville ikke... simpelthen!

Ødegården var pragtfuld - det var hele den lange tur værd. Alle var i fuld aktivitet, skulle se det hele an. Der blev hentet vand ved brønden, hentet brænde til brændeovnen, og selv det lille das blev hilst velkommen. Allerede næste eftermiddag skulle de på tur i skovene, en hel dagstur med oppakning. Søren, deres leder, havde fortalt, at i Sverige var der noget, der hed alle-mands-ret. Det betød, at man måtte færdes overalt i skovene, slå sig ned, campere og tænde bål. Selvfølgelig under ansvar og med forsigtighed. Mikkell var klar længe før de andre. Han elskede simpelthen livet i skoven, spændingen, naturen og luften. Langt fra mate-

matik og læsning, som ikke var hans stærke sider.

Han stod og lænede sig dovent op ad trappen til huset, da han fik øje på Gry. Han havde besluttet sig til at sige undskyld for det med edderkoppen, og nu var chancen der, når de andre ikke var i nærheden.

- Hej, sagde han henkastet, og spærrede trappen for hende.

Gry havde to vandspande i hånden.

- Flyt dig, jeg skal forbi, vrissede hun. Hun havde aller mest lyst til at smide den ene spand i hovedet på ham.

- Nå, nå, jeg ville jo bare...

- Jeg ved godt, hvad du ville, sagde Gry og stirrede ham lige ind i de blå øjne, som så alt for drilske ud. Det halvlange mørke hår rammede et fregnet ansigt ind, og hans mund var et stort grin. Hun tog et skridt, snublede over en sten og fik overbalance. Spanden ramte hende hårdt på benet, før hun faldt ligeså lang hun var. Tårene stod hende i øjnene. Ikke så meget fordi det gjorde ondt, men fordi Mikkell klukkede højlydt, mens han bukkede sig ned for at hjælpe hende op.

- Flyt dig, hylede hun, jeg kan godt selv!

Mikkell opgav. Hun var virkelig en sur gimpe. Her stod han og ville undskylde... og så ville hun ikke engang tage imod.

Han vendte sig om og gik. Gry var rasende. Og våd.

Kl. 12.00 var alle klar til afgang. En tur på 10 km. Søren havde været lidt bekymret for udsigten til tåge, men de var jo hjemme igen inden aften. Gry kom i gruppe med Anja og tre andre. Alle vidste, at hun og Mikkel ikke kunne udstå hinanden, så det tog man hensyn til, selvom Søren mange gange havde sagt, at det var noget pjat, han ikke ville høre om. Men Gry og Mikkel kom aldrig i samme gruppe. Tak søde Søren, tænkte Gry.

Deres latter genlød i hele skoven, og ingen lod sig mærke med, at tågen blev tættere. De var jo halvvejs nu, og de skulle stoppe for at få mad. Kredsen omkring madkurven fyldte ikke meget blandt de store grantræer, og selvom det var lyst, virkede det mørkt og hyggeligt.

Anja fik øje på Gry, der sad og krummede sig sammen.

- Hvad er der galt? spurgte hun.

- Årh, det er mit ben. Jeg slog det i formiddags, og nu hæver det og gør ondt. Gry rejste sig op. - Jeg kan ikke gå på det. Det gør afsindigt ondt.

Anja foreslog, at Gry skulle blive der, de andre grupper ville jo komme samme vej, og så ville Søren jo være der. Det syntes Gry var en god ide. Hun skulle ihvertfald ikke gå mere.

De forlod hende med høje tilråb, resten af saftevandet og et par stykker kage. Anja kom tilbage og så bekymret ud.

- Skal jeg ikke blive hos dig? Gry lo.

- Nej, nej, de andre kommer jo snart, og jeg har jo dit elskede Anders And blad. Gå nu Anja, I bliver nødt til at være nok på holdet til at løse opgaverne.

Anja gik tøvende: - Okay, hvis du synes....

Efter en time syntes Gry ikke, det var så hyggeligt at være der alene. Alle lydene fra skoven blev forstærket, og det gik pludselig op for hende, at tågen var blevet meget tæt. Hun kunne ikke længere se vejen, de var kommet fra. Hun tog sin varme jakke på, slog hættan op og mærkede, hvordan angsten langsomt sneg sig ind under jakken. Pludselig hørte hun, at noget bevægede sig bag hende, og hun stivnede. Da hun vendte sig, var der ingenting. Bare stilhed... stilhed... og

tåge. Hvis bare ikke det havde været så tæt, tænkte hun, så ville hun da ha' træerne at kigge på, men næsten umærkeligt forsvandt træerne, og hun følte sig omringet af noget, hun var bange for. Syng, tænkte hun. Og hun gav sig til at synge, men det lød fuldstændigt åndssvagt midt ude i skoven. Tiden sneglede sig afsted. Hun lukkede øjnene og prøvede at lytte efter stemmer.

Langsomt, men sikkert, gik sandheden op for hende. De andre kunne ikke finde hende. Hun stirrede ud i den tomme tåge og mærkede knapt, at tårene løb ned ad kinderne. Hun hulkede næsten lydløst, og faldt omsider i søvn i den bløde skovbund.

Det var bælgmørkt, da hun langsomt kom til sig selv. Angsten blev ti-doblet, og hun blev grebet af panik. Hvad var det hun havde hørt? - en lyd, en gren, et dyr? Hun holdt vejret, og så fik hun øje på den. Lyskeglen i tågen. Hun ville råbe, skrig, kalde, men der kom ikke en lyd over hendes læber. Hun rejste sig op, og lyden var øredøvende i skoven. Lyskeglen standsebrat, og en stemme spurgte rystende: - Er der nogen? Med et sæt vågnede hun.

- Ja, ja - her, råbte hun og trampede

Skoven er alt for stille...

rundt i skovbunden, og med et stod de overfor hinanden.

Mikkel måbede. - Gry..., hviskede han, som var hun et spøgelse. Han håbede, hun ikke så, hvor hans hånd rystede. Gry havde mest lyst til at falde ham om halsen, men hun tog et godt tag i sig selv. - Mikkel, hvad laver du her?

- Jeg havde tabt mit ur ved de store sten, og da jeg ville gå tilbage til de andre, må jeg have gået ad en forkert sti. Mikkel skrabede med foden i jorden.

- Jeg troede, jeg kunne finde tilbage, men det hele ligner jo hinanden, og så... ja, så...øh... for jeg vild. Men hva' med dig? Gry fortalte, hvad der var sket, men sprang det over med, hvor bange hun havde været.

- Men hvad nu? spurgte Gry og skuttede sig i skæret fra lygten. Mikkel følte, at han måtte finde på noget, men sandheden var, at han ikke anede, hvad de skulle gøre. De blev enige om at blive der natten over.

Næste formiddag gik med at lave krykker til Gry, så hun kunne støtte på benet. Hævelsen var væk nu, og de kunne jo ikke blive der i al evighed. Hvis de andre vidste, hvor de skulle lede efter dem, havde de været der forlængst. Mikkel var fast besluttet på, at de selv fandt hjem, og Gry havde ikke tænkt sig at blive der et minut længere.

Vejen delte sig i tre, og de blev enige

om bare at prøve den ene. Der måtte jo være mennesker et eller andet sted. De gik længe uden at sige noget. Ingen af dem var sikre på, om de var på rette vej, og det var, som om tiden stod stille. - Jeg

- Jeg har læst, at man kan spise barken af træerne, sagde han og skrabede noget af et træ. Gry løftede øjenbrynene.

- Det gør jeg altså ikke, sagde hun bestemt, og jeg æder heller ikke græs.

er hundesulten, sagde Gry. Mikkel nikkede - Mig med. De så sig om i skoven efter noget spiseligt, men der var ikke andet end nogle sorte bær, de ikke turde spise. Mikkel havde igen fået sit gamle drilske blik i øjnene.

Men værsgo - tag bare for dig.

- Helt ærligt, sagde Mikkel - vi må altså finde noget at spise. Gry mærkede sulten gnave, og hun var tør i halsen. Det var langt hen på eftermiddagen, og de havde bare gået og gået og gået. Hun havde fået

Skoven er alt for stille...

to modbydelige vabler på hænderne af krykkerne og besluttede at smide dem. Så hellere ha' ondt i benet.

Pludselig standsede Mikkel brat.

- Sch, hviskede han, og Gry fik med det samme øje på den. En hare. Den sad musestille, og Mikkel nærmede sig den forsigtigt. Den rørte sig ikke. Han kom helt tæt på den, og det gav et sæt i den, da den fik øje på ham. Men den kunne ikke rejse sig. Mikkel trak sin kniv, satte sig på hug, fast besluttet på, at nu skulle der mad på bordet. Haren kiggede på ham med store, bange øjne. Han førte kniven op mod dens hals. Et hurtigt snit, og det var overstået. Gry kom hen mod dem. Kvalmen steg op gennem halsen.

- Mikkel, den er jo kommet til skade, hviskede hun.

- Hold dog bøtte, hvædede Mikkel, jeg ved det godt... jeg... jeg... Mikkel slap sit tag. Han kunne ikke slå den ihjel. Gry undersøgte den og så, at der sad en stor torn i den ene pote. Hun trak den for-

sigtigt ud, og haren lod hende gøre det. Den var skræmt fra vid og sans. Havde overgivet sig. Det gav et sæt i Mikkel, da haren pludselig begyndte at løbe. Ingen af dem mærkede sulten den næste times tid. Gry var glad over, at Mikkel ikke hav-

de kunnet gøre det.

Omsider måtte de erkende, at de måtte bringe endnu en nat i skoven. De havde ikke talt sammen de sidste to timer. Bange for, at den anden skulle mærke angsten og modløsheden. Heldigvis havde Mikkel tændstikker i sin rygsæk. De fik tændt et lille bål, og der gik ikke længe, før de faldt i søvn helt tæt sammen - trods sulten og tørsten.

De vågnede meget tidligt, og sagde ikke ret meget. Pakkede sammen og begav sig videre, selv om de nu gik meget langsomt. De prøvede ikke engang at muntre hinanden op. De var så optaget af deres egne tanker, at de ikke så den, før de næsten vadede ud i den. Søen. Med et lå den udstrakt foran dem.

På mindre end en time havde Mikkel fået lavet et fiskenet, og sulten fik ham til - tålmodigt - at vente på det rette øjeblik. Svup, sagde det, og han landede en lille bækørred. Gry lavede hurtigt et bål, og det var det dejligste måltid, de nogensinde havde fået.

- Og mig som hader fisk, grinede Gry, mens hun suttede de sidste rester af fingrene. Maden havde givet dem nye kræfter. Gry lagde sig på ryggen og kiggede op i skyerne.

Mikkel kiggede på hende og undrede sig over, at han havde syntes, hun var så tåbelig en pige. Han var forbløffet over, at hun havde klaret det hele så flot.

- Er du ikke bange for at få edderkopper i håret, lo han.

- Nej, men jeg bryder mig ikke om at få dem i lommen. Hun skævede over til Mikkel, og de begyndte at grine, så det

rungede ud over hele skoven. Det var, da de lå ned, at Gry så noget rejse sig over træerne. Hendes hjerte slog en kolbøtte.

- M... Mikkel, stammede hun, og pegede skråt bagud. Mikkel så også røgen. Røgen fra en skorsten.

De havde været så tæt på, og alligevel følt sig så alene. De svenske skove *var* mærkelige. Så ubegribeligt store. Som en kæmpelabyrinth, der legede kispus med een. De blev liggende en stund ved søbredden og bare kiggede på hinanden uden at skamme sig over, at tårerne løb ned ad kinderne af glæde og lettelse. Begge klar over, at det kunne være endt grueligt galt. Mikkel så ind i det snavsede ansigt.

- Tak for hjælpen, sagde han næsten uhorligt.

- I lige måde, prøvede Gry at sige, men der kom ingen ord ud af hendes mund.

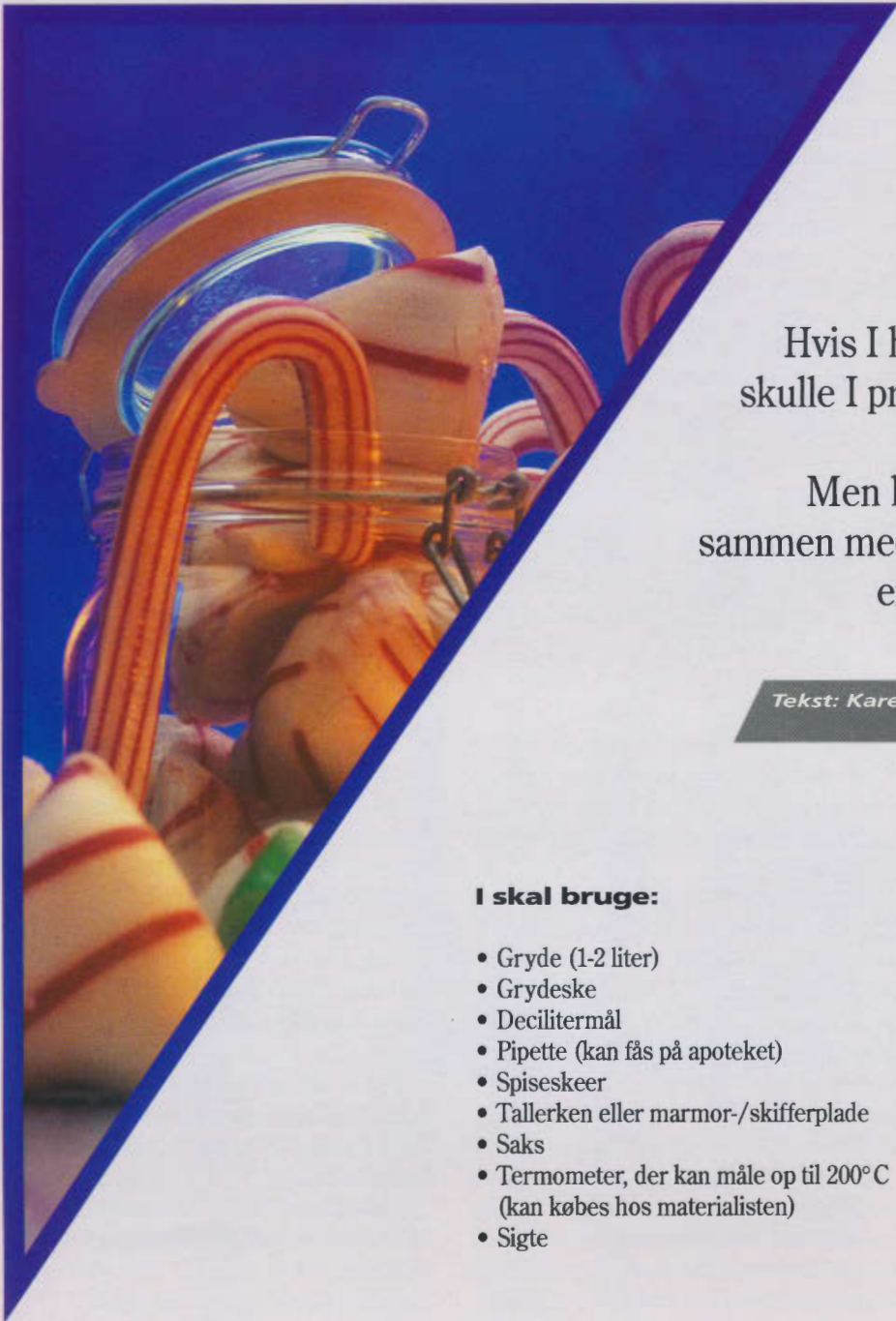
Der blev vildt postyr, da konen i huset fik øje på dem. Hun klappede hænderne sammen og råbte en masse - meget hurtigt, som Gry og Mikkel ikke forstod. Ustandseligt trykkede hun dem ind til sig, og sagde en masse uforståeligt svensk. De undrede sig over, at hun vidste hvem de var. Gry lagde mærke til, at konen hele tiden måtte tørre næsen i ærmet.

Først da to politibiler ankom med deres forældre i, gik det op for Gry og Mikkel, at de havde været efterlyst i flere døgn.

Mikkel skævede ud af sideruden og fik et kort glimt af Gry. Han var næsten sikker på, at han så hende blinke til ham med det ene øje.

B O

Hvis I har en sød tand i jeres familie, skulle I prøve at lave jeres egne bolsjer. Det er ikke særligt svært. Men husk at bolsjer altid skal laves sammen med en voksen, da bolsjemassen er meget varm at arbejde med!

*Tekst: Karen Mathiasen og Vibeke Brandt Nielsen
Foto: Mogens Carrebye*

I skal bruge:

- Gryde (1-2 liter)
- Grydeske
- Decilitermål
- Pipette (kan fås på apoteket)
- Spiseskeer
- Tallerken eller marmor-/skifferplade
- Saks
- Termometer, der kan måle op til 200°C (kan købes hos materialisten)
- Sigte

Ingredienser til 100 bolsjer:

- 1 dl vand
- 2 dl druesukker (glucose) (fås på apoteket eller hos materialisten)
- 3 dl sukker
- Smagsstoffer: Æterisk olier - f.eks. anis, eukalyptus eller pebermynte (fås i helsekostforretninger). Vaniljesukker, pulverkaffe og kakao kan også bruges.
- Evt. frugtfarve
- Madolie
- Ammoniumchlorid (fås på apoteket)
- 1 dl kartoffelmel & 1/2 dl flormelis

L S J E R

Sådan gør I:

1. Hæld vandet i gryden. Opvarm det til kogning.
2. Tilsæt druesukkeret under omrøring.
3. Når druesukkeret er opløst, tilsættes sukkeret langsomt under omrøring.
4. Ønsker I at tilsætte farve, skal det ske ved 120°C.
5. Sukkerlagen koges i et kvarter under grundig omrøring. Lagen skummer, mens vandet fordampes.
6. Lagen skal have en temperatur på mindst 160°, inden den tages af kogepladen.
7. Lagen er nu blevet til en lysegul bolsjemasse, der afkøles. **Pas på den varme bolsjemasse!** Hvis I brænder jer, skal I skylle det forbrændte sted i koldt vand i lang tid!
8. Når bolsjemassen har konsistens som sirup, tages den over på en tallerken, der er smurt i olie eller endnu bedre på en marmor- eller skifferplade. Brug eventuelt arbejdshandsker.
9. Bland lidt ammoniumchlorid i bolsjemassen og ælt det ind i bolsjemassen - først med en ske og når det bliver lidt koldere med hænderne.
10. Tilsæt derefter smagsstoffer - eks. 15 - 20 dråber anisolie, der æltes ind i bolsjemassen.

11. Rul bolsjemassen ud i lange pølser på tykkelse med en lillefinger. Klip bolsjerne i 2 cm lange stykker.
12. Lad bolsjerne afkøle.
13. For at forhindre bolsjerne i at klæbe sammen, skal de pudres med en blanding af kartoffelmel og flormelis. Bland kartoffelmel og flormelis i en skål og hæld bolsjerne i.
14. Når bolsjerne er indpudrede, kommes de i en sigte, hvor det overskydende pulver rystes af.
15. Pak dem derefter i lufttætte glas, dåser eller poser.

Kandiserede æbler laves ved at sætte et æble på en pind, vende det i bolsjemassen og dyppe det i kokos. Kandiserede æbler er festlige at lave til f.eks. spejderfester og julemarkeder.

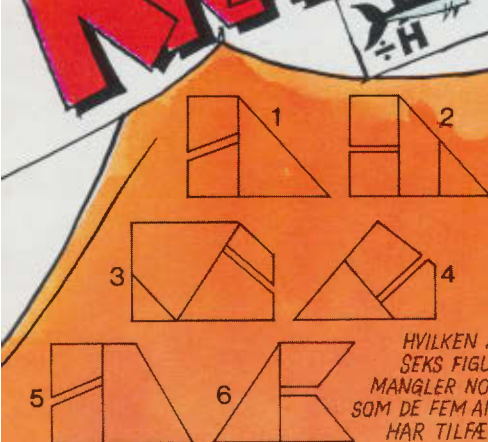
NØDDE- KNÆKKEREN

FIND UD AF DE FIRE
DRENGES NAVNE. DET
STORE BOGSTAV SKAL MED.

1

FORBIND DE NI
TIPI'ER MED FIRE
SAMMENHÆNGENDE
LIGE LINIER.

2

3

HVILKEN AF DE
SEKS FIGURER
MANGLER NOGET,
SOM DE FEM ANDRE
HAR TILFÆLLES?

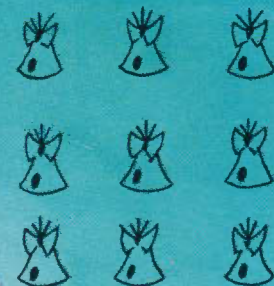

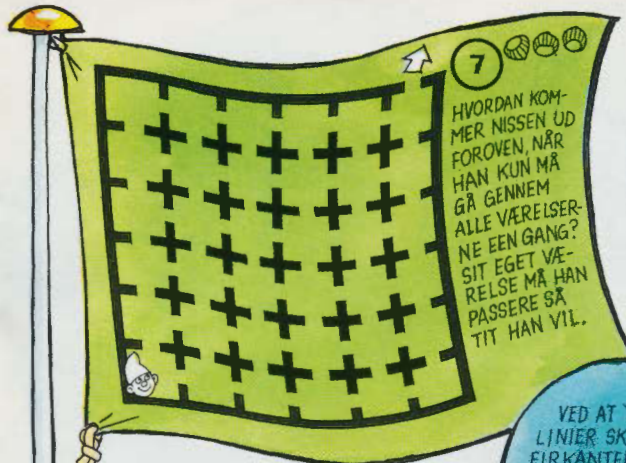
4
HVILKEN
LAP PASSER
TIL HULLET
I TELTET?

KAN DU LÆGGE TALLENE
SAMMEN TO OG TO, SÅ DU
FÅR FIRE ENS TAL?

5

BILLEDERNE PÅ
IGLOO'EN PASSER
SAMMEN TO OG TO,
MEN DER ER TO+TO,
SOM IKKE GØR.
HVILKE?

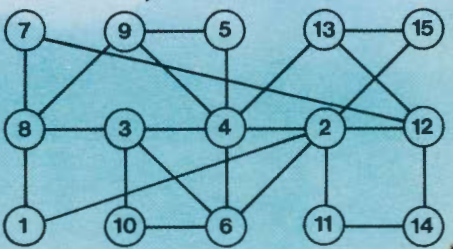

7

HVORDAN KOMMER NISSEN UD FOROVEN, NÅR HAN KUN MÅ GÅ GENNEM ALLE VÆRELSENE EEN GANG? SIT EGET VÆRELSE MÅ HAN PASSERE SÅ TIT HAN VIL.

8

GÅ FRA 1-15 AD DE LINIER, DER FORBINDER CIRLERNE OG SÅLEDES AT DE TAL DER PASSERES GIVER SUMMEN 60. INCL. START-OG SLUTTAL.

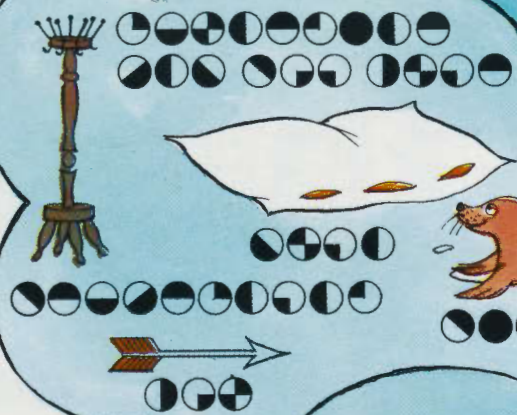
9

VED AT TRÆKKE TRE LINIER SKAL DU DELE FIRKANTEN I SYV DELE, SOM HVER FOR SIG INDEHOLDER TAL, SOM SAMMENLAGT GIVER SUMMEN 25.

6	5	7	4	1	1	2
2	7	5	5	2	2	5
2	4	1	7	4	8	3
1	2	3	6	2	1	2
2	3	7	3	4	3	
1	2	2	5	2	2	1

10

HVAD STÅR DER HER? TEGNINGERNE HERUNDER HJÆLPER DIG TIL AT TYDE KODEN.

11

HVILKE AF KNOBENE BLIVER TIL KNUDER NÅR SIDSSEL TRÆKKER I SNOREN?

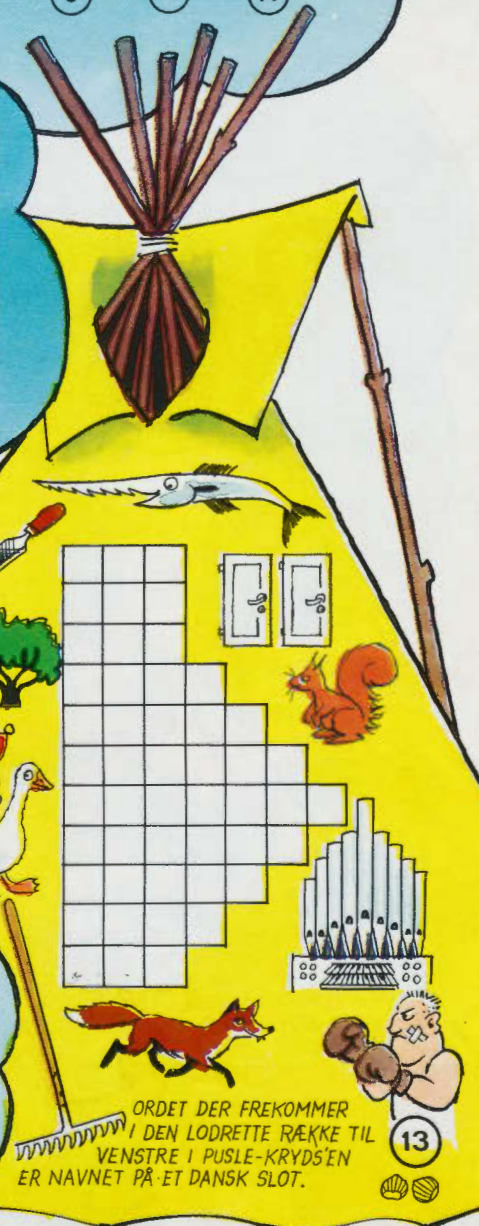
TAG DET FØRSTE BOGSTAV I DET FØRSTE ORD. DET ANDET BOGSTAV I DET ANDET ORD O.S.V. - SÅ FINDER DU UD AF, HVAD DER STÅR HER.

12

ORDET DER FREKKOMMER I DEN LODRETTE RÆKKE TIL VENSTRE I PUSLE-KRYDSEN ER NAVNET PÅ ET DANSK SLOT.

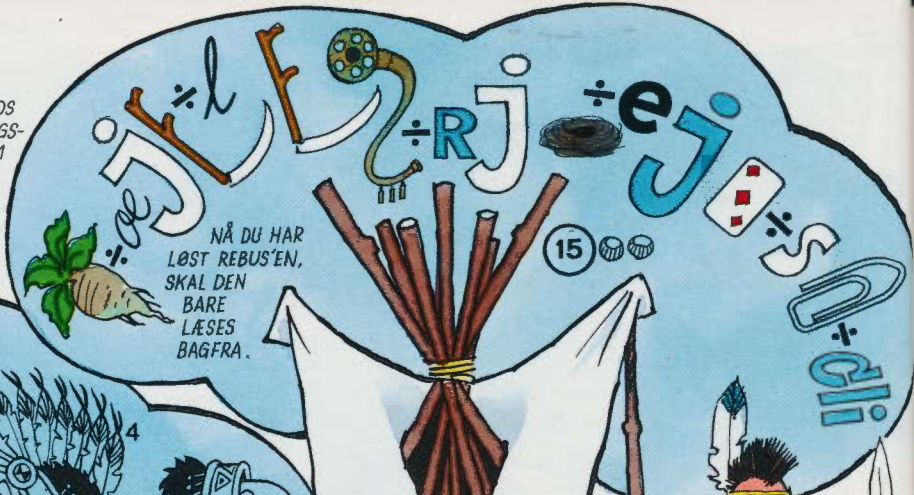
13

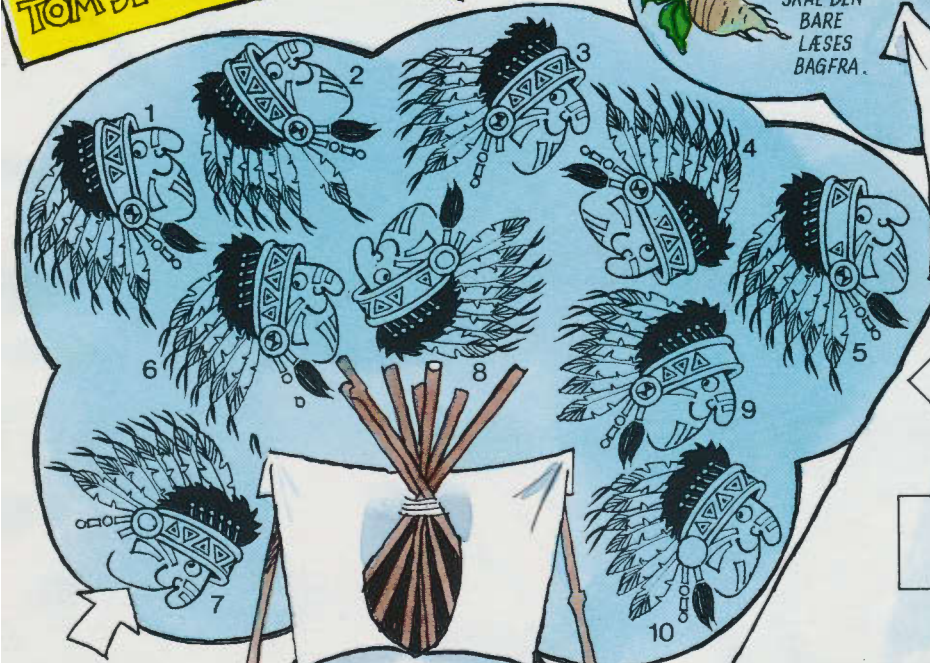
14

DETTE ER IKKE DE TO MÆNDS
NAVNE MEN DERES STILLINGS-
BETEGNELSE. BYT OM
PÅ BOGSTAVERNE OG
FIND UD AF,
HVAD DE
LÅVER.

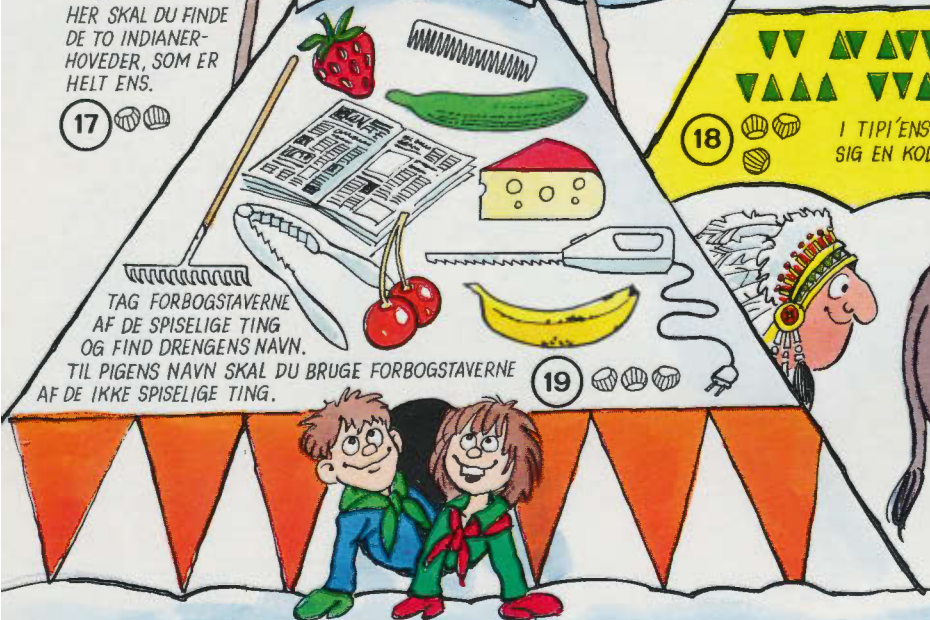
NÅ DU HAR
LØST REBUS'EN,
SKAL DEN
BARE
LÆSES
BAGFRA.

15

HER SKAL DU FINDE
DE TO INDIANER-
HOVEDER, SOM ER
HELT ENS.

17

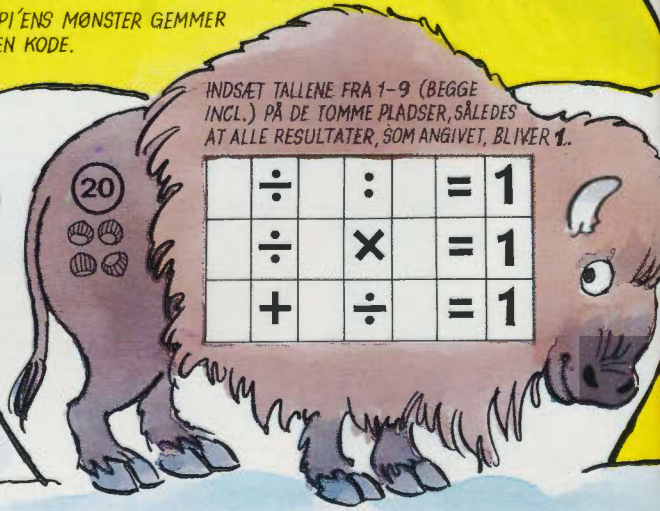

TAG FORBOGSTAVERNE
AF DE SPISELIGE TING
OG FIND DRENGENS NAVN.
TIL PIGENS NAVN SKAL DU BRUGE FORBOGSTAVERNE
AF DE IKKE SPISELIGE TING.

19

18

I TIPI'ENS MØNSTER GEMMER
SIG EN KODE.

INDSÆT TALLENE FRA 1-9 (BEGGE
INCL.) PÅ DE TOMME PLADSER, SÅLEDES
AT ALLE RESULTATER, SOM ANGIVET, BLIVER 1.

÷	:	= 1
÷	×	= 1
+	÷	= 1

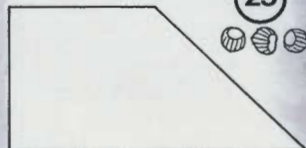
21

KAN DU
FINDE DE
FEM TING,
SOM MANGLER
PÅ TEGNINGEN
TIL HØJRE?

JAGTMARKEN SKAL DELES MELLEM
FIRE INDIANERE, SÅ DE HVER FÅR
ET STYKKE AF SAMME STØRRELSE
OG AF SAMME FORM.

23

FIND VEJ GENNEM BLOMSTER-
NE OG SE OM RØDE ØRN
SKAL BRUG TOMAHAWKEN
ELLER PILEN.

24

START

HVILKEN TIPI KOMMER GULE ULV
HEN TIL, NÅR HAN GÅR 2 TIMER
MOD ØST - 1 MOD SYD - 1 MOD
ØST IGEN - 2 MOD SYD - 3 MOD
VEST - 1 MOD NORD - 2 MOD
VEST - 4 MOD SYD - 3 MOD ØST
- 2 MOD NORD OG TIL SIDST
1 MOD ØST.

START VED PRIKKEN
UNDER GULE ULV.

22

1 TIME

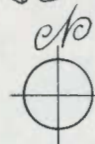

25

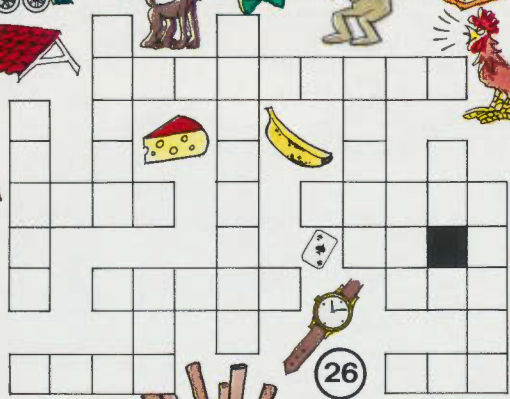
RG ZOÅ
DSÅRS AU
VABBS

HVAD SIGER STORE
HØVDING TIL SIN PONY?

(ALFABETET KAN HALVERES!)

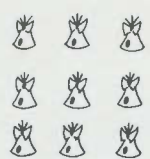

LØSNINGER:

1

2

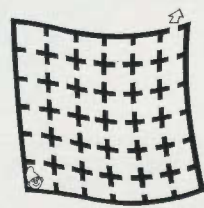
3

4

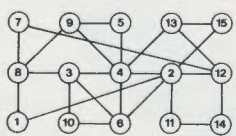
5

6

7

8

9

6	5	7	4	1	1	2
2	7	5	2	2	5	1
2	1	7	4	8	3	1
1	2	3	6	2	1	2
2	3	4	3	1	2	3
1	2	2	5	2	2	1

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

÷	:	=	1
÷	×	=	1
+	÷	=	1

21

22

23

24

25

Lodtrækning

En korrekt løst opgave giver det antal nødder, som er tegnet ved siden af. Når du har 50, kan du være med i lodtrækningen om præmierne.

Skriv løsninger på arket og send det, så det når os senest mandag d. 10. januar 1994.

Sender du en kopi af arket, skal du klippe det lille hjørne af siden her og sende det med.

Vinderne får meddelelse sidst i januar.

Deres navne kommer også i Spejderbladene.

Præmier

1: Rygsæk, Haglöfs Shosho 60 MCS,

2: Sovepose, Iglo, 3: Sovepose, Caravan North,

4: Letvægtstelt, CUBIC 3 pers., 5-7: Pejlekompas, Silva type 16,

8-10: Stormkøkken, Trangia 25-1, 11-20: Slirekniv m/merlespiger,

21-26: Halogenlygte incl. batterier, 27-40: Tallerkensæt og spisebestik.

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

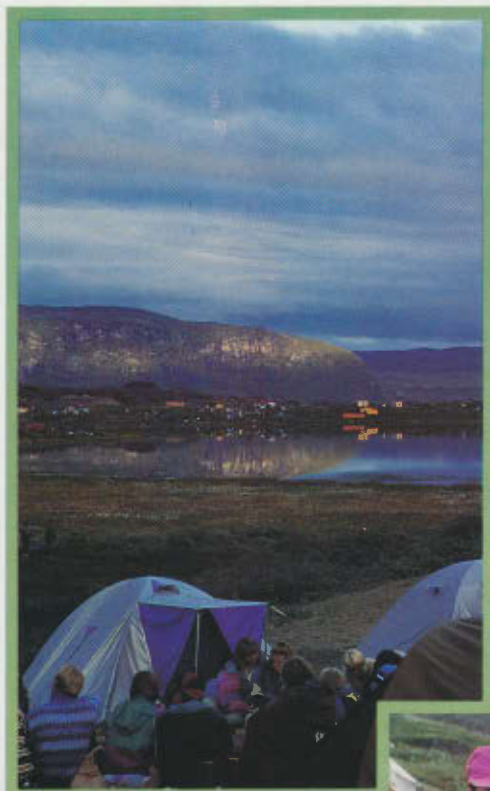
NAVN _____

ADRESSE _____

POSTNUMMER _____ BY _____

ANTAL NØDDER _____

Jubilæumslejr på Grønland

Over 1500 spejdere fra 14 lande fik en helt usædvanlig spejder- og naturoplevelse, da de i slutningen af juli var med til at fejre 50 året for spejderarbejdet på Grønland. Jubilæumslejren Kangerlussuaq 93 foregik ved Sdr. Strømfjord tæt ved Polar-cirklen - og indlandsisen.

Spejderjul 1993

Udgivere: Det Danske Spejderkorps, KFUK-spejderne i Danmark, de grønne pigespejdere, KFUM-Spejderne i Danmark
Redaktion: Flemming Andersen, Claus Bjerre, Kirsten Lund Frandsen, Jytte Lauritsen, Karen Mathiasen, Ingrid Windfeld-Lund, Vibeke Brandt Nielsen (ansvh.)

Omslagstegning: Claus Nørregaard, Nøddeknækken: Per Illum, Layout: Per Christiansen,
Repro: Holdt repro, Tryk: Dansk Heatset Rotation

ISSN 01 08-1179/ISBN 87-7041-321-5 © Spejderforlaget als 1993 Pris: 20 kr. (incl. moms)

